

Arató Miklós

Az aktuáriusok előtt álló új feladatokról

XIV. Altenburger Gyula
Szimpózium
2004. május 20.

Bevezetés

Általános vélekedés, hogy a szakma jelentős változások előtt áll

◆ *Harry H. Panjer (Society of Actuaries, volt elnök): „A profession in transition”*

◆ *Paul Thornton (Institute of Actuaries, volt elnök): „The future for actuaries is more exciting than ever!”*

Tartalom

- ◆ IFRS
- ◆ Fair Value
- ◆ Solvency II
- ◆ Risk management

- ◆ EU csatlakozás, új BIT
- ◆ Magánnyugdíjpénztári járadékok
- ◆ Egészségügyi reform
- ◆ Euro bevezetése

IFRS

- ◆ International Accounting Standards Board (IASB) adta ki az „International Financial Reporting Standard 4 Insurance Contracts (IFRS 4)”-t 2004. március 31én.
- ◆ 2005. január 1-étől hatályos
- ◆ Az EUBan is (?)
- ◆ Magyarországi hatás (?)
- ◆ International Actuarial Association (IAA) szabványokat dolgoz ki (International Actuarial Standards of Practice (IASPs)).

IFRS (folyt.)

- ✦ biztosítási szerződések elválasztása a befektetéstől
- ✦ liability adequacy test
- ✦ káringadozási tartalék kezelése
- ✦ fair value
- ✦ beépített opciók és garanciák miatti kötelezettségek számszerűsítése

Fair value

Meghatározások

- ✦ The amount for which an asset could be exchanged or a liability settled between knowledgeable, willing parties in an arm's length transaction.
- ✦ Fair value is an estimate of the price an enterprise would have realized if it had sold an asset or paid if it had been relieved of a liability on the reporting date in an arm's length exchange motivated by normal business considerations. That is, it is an estimate of an exit price determined by market interactions.
- ✦ The amount at which an asset or liability could be exchanged in a current transaction between knowledgeable unrelated willing parties when neither is acting under compulsion.

Fair value (folyt.)

- ◆ Kötelezettségek értékelésénél nemcsak a várható kifizetéseket kell figyelembe venni, hanem a pénzek jelenértékeit és a kockázatok miatti többletet is.
- ◆ Hatás nemcsak a kártartalékokra, de a meg nem szolgált díjak tartalékára és az elhatárolt szerzési költségekre is.
- ◆ Új módszerek szükségesek (pl. sztoch. szimuláció).

Solvency II

- ◆ Az EU új szolvenciaszabályokat akar bevezetni.
- ◆ Ez kihat a tartalékolásra és a tőkeszükségletre is.
- ◆ Basel II-höz akar közelíteni.
- ◆ Minimális tőkeszükséglet központilag meghatározott.
- ◆ Kívánatos tőkeszükségletre vagy központi modell, vagy **biztosítói saját modell**.
- ◆ Még semmilyen egységes elképzelés sincs.

Kockázatkezelés

- ◆ Az USA-ban új pozíció: Chief Risk Officer (CRO).
- ◆ Az összes kockázatot kell kezelnie, beleértve a következőket:
  - ✓ Stratégiai
  - ✓ Pénzügyi
  - ✓ Működési
  - ✓ Hazard
- ◆ A legtöbb CRO a biztosításon kívülről érkezett és nem aktuárius. Az aktuáriusok alábecsülték a szakma kockázatait.

EU csatlakozás, új BIT

Néhány példa

- ◆ Új szavatoló tőke szükséglet számítási módszer
- ◆ 30 napos "felmondási idő" az életbiztosításoknál
- ◆ Tartalékok számítási módszereinek bemutatása az ügyfeleknek

EU csatlakozás, új BIT (folyt.)

- ✦ Negyedéves tartalékolás hangsúlyosabb
- ✦ Vb minősítése
- ✦ Részvétel az eszközök értékelésben (EU direktíva)
- ✦ Gender directive (?)

Módosuló rendeletek

Még nem készültek el

- ✦ Csökken a maximális technikai kamatláb
- ✦ Felelősségi járadékok tartalékát óvatosabban kell képezni
- ✦ Bizonytalan, hogy mi módosul a tartalékrendeletben és az aktuáriusi jelentésben

Egészségügyi reform

- ◆ Csak az újságokból értesülünk
- ◆ "Legfontosabb", hogy az ellátásszervezők kötelesek biztosításmatematikust foglalkoztatni
- ◆ Teljesen új feladat
  - ✓ Adatgyűjtés
  - ✓ Statisztikai feldolgozás
  - ✓ Modellalkotás

Magánnyugdíj

- ◆ Járadékszolgáltatás már nincs olyan messze
- ◆ Törvényi pontatlanságok
- ◆ Indexálás
- ◆ Uniszex
- ◆ Demográfiai változások
- ◆ Garancia alap

Euro bevezetése

- ✦ Tartalékolás tartalmi és technikai kérdései
- ✦ Termékfejlesztés

Mit kell tudni?

- ✦ A szakma híreinek folyamatos figyelése
- ✦ Folyamatos továbbképzés
  - ✓ ALM
  - ✓ Pénzügyi matematika (határidős ügyletek)
  - ✓ Kockázati folyamatok, idősorok
  - ✓ Sztochasztikus szimuláció
  - ✓ ...

A MAT teendői

- ✦ Véleménynyilvánítás hazai és nemzetközi fórumokon
- ✦ Továbbképzések szervezése
- ✦ Ajánlások, szabványok kidolgozása
- ✦ A szakma népszerűsítése

Irodalom

- ✦ **Dorn H. Swerdlin**, Actuaries at Risk, *ACTUARY OF THE FUTURE*, 2003, No. 14, 1-4.
- ✦ **Harry H. Panjer**, A profession in transition, *the actuary*, 2003, vol. 37, No. 10, 4-7.
- ✦ IASB Issues International Financial Reporting Standard For Insurance Contracts, *The Actuarial Review*, 2004, Volume 31, No. 2 / May, 6.
- ✦ **James Lam**, Ten Predictions for Risk Management, *ACTUARY OF THE FUTURE*, 2003, No. 15, 1-5.
- ✦ **Paul Thornton**, *The future of the profession*, <http://www.actuaries.org.uk/>
- ✦ Fair Value of P&C Liabilities: Practical Implications, The Casualty Actuarial Society Arlington, Virginia, 2004.
- ✦ Solvency 2, Working papers, http://europa.eu.int/comm/internal_market/insurance/solvency/solvency2-workpapers_en.htm